

ZÁKLADY SPRÁVNÍHO PRÁVA

Správní právo

- ◆ Soubor veřejnoprávních norem, které upravují organizaci a činnost veřejné správy
- ◆ Samostatné právní odvětví
 1. Předmět
 2. Metoda právní regulace
 3. Soudržnost právních norem
 4. Zájem společnosti

Předmět regulace

◆ Veřejná správa:

správa veřejných záležitostí ve společnosti zorganizované ve stát, je projevem **realizace moci výkonné ve státě**

X soukromá správa: - *správa soukromých záležitostí, v soukromém zájmu, soukromými osobami, sledující určitý vlastní cíl a řídící se přitom vlastní vůlí*

Předmět regulace

- ◆ veřejná správa vs zákonodárství:
 - zákonodárství je veřejné správě nadřazeno - vytváří pro ni formou zákonů právní rámce
 - veřejná správa jako činnost výkonná, podzákonná a nařizovací je vázána zákony a zároveň zabezpečuje jejich provedení.

Předmět regulace

- ◆ veřejná správa vs soudnictví:
 - soudy jsou vázány jen zákony, jinak jsou nezávislé. Tato nezávislost bývá ústavně zabezpečena instituty nesesaditelnosti a nepřeložitelnosti soudců
 - veřejná správa je prováděna ve veřejném zájmu osobami, které nejsou nezávislé

Předmět regulace

- ◆ Vnitřní členění veřejné správy:
 - Státní správa
 - ◆ veřejná správa uskutečňovaná státem
 - ◆ jménem státu a v zájmu státu
 - ◆ základ veřejné správy
 - Samospráva
 - ◆ uskutečňována jinými subjekty než je stát
 - ◆ svým jménem a ve svém zájmu (spravují sami sebe)
 - ◆ je od státní správy odvozena

Metoda regulace

- ◆ Administrativně právní metoda regulace
 - nerovnost mezi vykonavatelem a adresátem
 - vykonavatelé veřejné správy jako nositelé veřejné moci

Správní právo

=> Právní odvětví veřejného práva

- ◆ Teorie mocenská - Ulpianus

- ◆ Teorie zájmová

- ◆ Teorie organická a její modifikace

a) materiální, kdy alespoň jeden ze subjektů je nositelem veřejné moci,

b) teorie zvláštního práva, kdy právo soukromé upravuje vztahy všech subjektů, právo veřejné pak vztahy nositelů veřejné moci při výkonu jejich vrchnostenských pravomocí

System správního práva

- ◆ SP organizační – základní zásady organizace veřejné správy, pravomoc a působnost
- ◆ SP hmotné – podmínky a předpoklady realizace práv a povinností
- ◆ SP procesní – postup při rozhodovacím procesu
- ◆ SP trestní – odpovědnost za správní delikty

Prameny správního práva

- ◆ Formy, v nichž nacházíme platné právo
- ◆ Dělení – materiální
- formální
- ◆ Kontinentální systém práva (NPA)
- ◆ Psané právo
- ◆ Prameny hierarchicky uspořádány

Druhy pramenů

- ◆ Mezinárodní právo
- ◆ - č. 10 *„Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva“ (od 1. 6. 2002)*
- ◆ =aplikační přednost

Druhy pramenů

- ◆ 1. Ústava a ústavní zákony
 - ústavní normy upravují postavení veřejné správy, její kompetenci a pozici adresátů jejich působení
 - nejvyšší právní síla – stabilita
 - role ústavního soudnictví

Druhy pramenů

◆ 2. Zákony

- hlavní pramen vnitrostátního práva
- výsledek činnost zákonodárce
- právní rámec pro činnost veřejné správy

Druhy pramenů

- ◆ 3. Podzákonné NPA
- ◆ Atribut výkonné moci,
- ◆ *Znaky*: rychlost, specializace,
- ◆ otázka zmocnění k jejich vydání
- ◆ nařízení vlády, vyhláška ministerstva nebo jiného (ústředního) orgánu veřejné správy, OZV a nařízení obce nebo kraje.

Druhy pramenů

- ◆ vláda – nařízení (čl. 78)
 - k provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení.

Druhy pramenů

- ◆ Obecně závazné vyhlášky obcí a krajů
- ◆ čl.104 odst. 3 Ústavy - zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky

Druhy pramenů

- ◆ Vyhlášky SO a nařízení územně samosprávných celků
 - čl. 79 odst. 3 Ústavy – mohou být vydávány jen v případě, že je tím pověřil zákon v některém svém ustanovení
 - nařízení obcí a krajů, a vyhlášky ministerstev, jiných ústředních úřadů, popř. jiných správních orgánů

Charakteristika

- ◆ Působnost
- ◆ 1. Osobní
- ◆ 2. Věcná
- ◆ 3. Územní
- ◆ 4. Časová – platnost x účinnost
- publikační právo

Normy správního práva

- ◆ *Opakování – teorie práva*

- ◆ **Co je to norma ?**

(obecně závazné pravidlo chování vydané ve státem předepsané formě a vynutitelné státní mocí)

Znaky: regulativnost, právní závaznost, obecnost, vynutitelnost

Systematizace: hypotéza, dispozice, sankce

Členění norem

- ◆ Regulativní x ochranné
- ◆ Zavazující (přikazují nebo zakazují)x zmocňující
- ◆ Hmotně právní x procesně právní
- ◆ Perfektní x imperfektní
- ◆ Odkazující x blanketové

Realizace norem

1. Přímá – samotné chování subjektů správního práva
2. Aplikace
 - činnost orgánů veřejné správy
 - autoritativní proces (nositelé veřejné moci)
 - rozhodovací proces (akt aplikace práva)

Interpretace norem

- ◆ Výklad norem - vyložení právního obsahu
- ◆ Druhy: podle subjektu
 - a) legální
 - b) autentický
 - c) prováděný aplikujícím orgánem
 - d) doktrinální

Pokr.

◆ Podle metody:

a) Jazykový

b) Logický

c) Systematický

d) Historický

Pokr.

3. Podle rozsahu:

- a) Doslovný
- b) Zužující
- c) Rozšiřující

Správní uvážení

- ◆ Stav, kdy s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný nutný právní následek
- ◆ **Volba jednoho z více právní normou předvídaných řešení**

Příklad:

- ◆ *Správní orgán může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že..." (§ 62 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád)*

Neurčité pojmy

- ◆ Norma správního práva používá výraz, který blíže obsahově nevymezuje
- ◆ Obsah je nutno posuzovat případ od případu, a to na základě posouzení dané situace

Příklad: veřejný zájem, občanské soužití, veřejný pořádek

Limity správního uvážení

- ◆ Správní uvážení není nikdy absolutní a je limitováno - nikdy se nejedná o libovůli
 - Judikatura NSS (rozsudek ze dne 23. 3. 2005, sp. zn. 6 A 25/2002)
- ◆ Základními limity správního uvážení jsou:
 - Zákon
 - principy vyplývající z ústavního pořádku České republiky: zákaz libovůle, zásada legitimního očekávání, princip rovnosti, zákaz diskriminace, princip proporcionality

Děkuji za pozornost